

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Examen V. De statu seculari, ac primo de Tributis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

55. *Contravenientes huic Gregorij XIV. constitutioni possunt ne ab Episcopo absolui? Ex multorum sententia possunt. Ego Filliuc. cum Filliucio pro multis vno, sentio excommunicationem illam Summo esse Præsuli referuatam.*

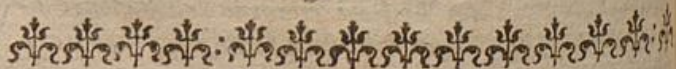
56. *Reconciliatur quis inimico cum fideiussione de non occidendo, postea tamen illum occidit: fruitur ne Ecclesia immunitate? Affirmo, quia non dicendus absolutè proditorie occidisse, nisi intercessisset arctior aliqua amicitia simul comedendo, alloquendo, &c. vnde poterat præsumi non oblitum fideiussione adhuc odium durare.*

57. *Occidens Clericum fruitur ne immunitate? Ita quidem, quia licet sacrilegium commisit, excipiuntur tamen in Bulla homicidia proditoria, & per assassinium commissa. Sic Castri. Colligo etiam assassini mediatorum immunitate frui, qui excipiuntur tantum assassini, sub quibus mediatores non comprehenduntur.*

58. *An Clerici & Religiosi confugientes ad Ecclesiam immunitate gaudeant? Ex doctrina Castri respondeo pro criminibus non exceptis in Bulla ad Templum confugientes non posse à iudicibus Ecclesiasticis, aut Superioribus extrahi absque summi Præsulis licentia sub pœna excommunicationis. Excipio eos Religiosos, qui in propriis Monasteriis delinquant; possunt enim à Superioribus puniri salva immunitate. Quamvis hoc etiam probabiliter alij negant, cum non preuentur immunitate peccantes in ipsis Ecclesiis nisi per homicidium, & mutilationem.*

59. *Polluitur ne Ecclesia, si infans in matris mortua impoluitur a utero moriatur? Suarius pollui affirmat.*

60. *Per copulam conjugalem quid? Idem Suarius docet in templo licere ad vitandam incontinentiam, quando alibi licere non licet, neque templum tunc pollui.*

EXAMEN V.

De statu seculari circa materiam de Tributis.

CAPVT PRIMVM.

Quinam possit tributa imponere?

S. T.
Tributa
à quo-
nam?

I. **R**egolens qua dixisti sigillo 1. circa quartum Decalogi præceptum quæque sigillo 2. de peccatis status seculari adhibet

adiciunt, in presenti solum de Principis Tributis impositis, de Iudice, Teste ac Reo agendum nobis est. Requiro igitur, quisnam possit tributum aut gabellam imponere? Qui Superiorem non habet in temporalibus, vel cui ipse id concesserit, vel consuetudo præscripta.

2. An Episcopus possit? Potest quidem in Ecclesiis, sibi pleno iure subiectis cum Capituli consensu ex causa tributum, seu pensionem imponere.

3. Potest ne dominus temporalis, aut communitas inferior urgente necessitate imponere tributum aut talliam? Potest; non enim id prohibitum, sed gabella ordinaria populum grauens.

4. Potest adesse tyrannis in tributo? Tyrannicum est, si causa non sit iusta. Imo si licet iusta sit, non sit proportionata, ita ut vires Regni ac populi ~~non~~ excedat, alioquin erit tyrannicum.

CAPVT II.

De obligatione subditorum circa tributa.

5. Debent ne subditi tributa soluere? Debent prorsus, si iuste sint imposita.

6. Potest ne Princeps tributum per vim aut metum extorquere? Potest equidem, quando causæ exigendi iustæ sunt; quia illud Principis est.

7. Quodnam peccatum committunt vectigalia iusta fraudantes? Si materia sit sufficiens ad mortale, mortaliter delinquant, & ad restitutionem tenentur. Scio à Maldero & aliis contrariam sententiam defendi, quam reiiciendam existimo.

8. Dubitatur, an vectigal sit iuste impositum, & sunt utriusque probationes: solui ne deber? Soluendum cenfeo; quia in dubio pro Rege præsumendum, Vasquez authore.

9. Obligant ne noua gabella? Non obligare aliqui affirmant, nisi constet legitimè impositas. In dubio dixi pro Principe præsumendum de iustitia. Si gabella sit antiqua, non dubium quin pro Principe præsumi debeat, cuius possidentis melior conditio.

10. Sunt ne soluenda gabella imposita pro rebus ad proprium Regis aut Principis usum delatis? Communiter hæc habentur iniquæ, et si quidam id negent si iusta aliàs causa imponant. Iniquas

Iniquas item reputari scio quæ pro priuata Principis vilitate, & non pro communi Reipublicæ imponuntur: & que cessante causa ob quam sunt impostæ; nec alia iusta de nouo emergente exiguntur: aut quando maiores ac causa postulat, aut quibus alij plus quàm alij indebitè grauantur.

11. *Cùm nimis durum est tributum, teneor ne soluere non petiturum? Opinor cum Toletio sufficere soluere, si petatur.*

12. *Princeps grauens sine necessitate Remplicam nouis tributis, tenetur ad restitutionem? Quis dubitet iniuste ablatum suo domino reddendum?*

CAPVT III.

Praxis circa materiam de Tributis, & Gabellis et Societatis IESV Doctoribus.

13. **E**Runtne iusta gabella, si tangant Ecclesiasticos? Non solum directè, sed nec indirectè possunt Ecclesiastici pondere gabellarum onerari. Vnde si imponatur ex quant causa iusta, gabella, etiam modicissima communiter à laicis, & Ecclesiasticis soluenda, v. gr. si augeatur modicum pretium comestibilium; absque ipsorum consensu, & licentia Papæ. *Henriq. immunitas Ecclesiastica violabitur. Quare Henricus 2. lib. 4. cap. 15. num. 5. in gloss. lit. P.* admonet, in tali casu peculiarem tabernam aperiri, in qua Ecclesiasticis victualia absque tributorum onere diuendantur. Sed & hoc non caret aliqua immunitatis Ecclesiæ læsione; quia ad emenda victualia in vera taberna Ecclesiasticos arctat.

14. *Possunt ne Principes sine censura metu veltigal laicis et Ecclesiasticis permittim imponere ob publicam necessitatem, v. gr. tempore pestis? Possunt, dummodo laicorum facultates non sufficiant. Et quidem nunc non sufficere dicuntur, quando desunt facultates non solum communitatum, sed ipsorum etiam particularium, relictis necessariis secundum statum etiam in necessitatibus æquè laicos ac Clericos respicientibus. Aliàs Clericis talibus gabellis ferè semper essent obnoxij; quia ciuitates in communi non sunt adeò opulentæ, vt communibus necessitatibus subleuandis sufficiant. Ex Azorio part. 3. lib. 5. cap. 19. quest. 10.*

15. *Quanam ad hoc publica necessitas appellanda? Preter pestem, intelligitur publica necessitas illa, quæ æquè principa-*

Azor.

paliter Clericos ac laicos pertingit, non quæ Clericos secundario, & minus principaliter respicit, ut est in reparatione murorum, & pontium, in custodia Regni extra belli feruentis tempus, manutentione exercituum in Prouinciis inimicorum, ne hi naturale Regnum inuadant; in expensis ad primum Principis ingressum præparandis, &c. Hæc, inquam, non æquè principaliter Ecclesiasticos & laicos attingunt. Necessitas publica est fames communis, quæ pauperes præcipuè diuexat. Iustum bellum initum ad comprimendum rebelles, &c.

16. Debet ne consensus, vel in publica necessitate à Clero expectari? Debet planè, nec sufficit solum Cathedralis Capitulum, quod (teste Suario de Immunit. lib. 4. cap. 26. n. 15.) Suar. nomine Cleri non intelligitur: sed omnis Clerus debet approbare; quia quod omnes tangit, ab omnibus approbari debet. Sic Romana Rota apud Farinac. tom. 2. decis. 42.

17. Debet ne licentia summi Præsulis precedere? Ita quidem, nisi periculum esset in mora; in quo casu pro prima tributi impositione, modicave duratione, sufficeret Episcopi, & Cleri consensus, dum Summus Pontifex possit adiri. Pal. tom. 2. tract. 13. d. vnic. p. 9. n. 7.

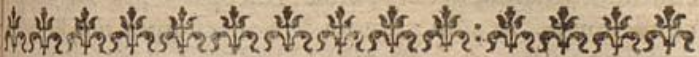
18. Est ne licita gabella super victualis, pane, vino, oleo, carnibusque imposta? Tolet. Tolet. quia huiusmodi gabellæ plus pauperes quam diuites aggrauant; quia panem, vinum, reliquaque comestibilia frequentius emunt ab iis qui reuendunt. Ideo Lessius lib. 2. cap. 33. Less. sub. 7. num. 51. huiusmodi gabellas tantum in his casibus imponi permittit, quando adesset populi consensus, vel immemorabilis consuetudo. At Suarius de leg. lib. 5. cap. 16. Suar. asserit absolutè iustas hæc gabellas; quia in illis seruetur proportio, pauperes enim pro numero suæ familiæ comparatione ad diuites de huiusmodi rebus minus emunt, & minus solunt.

19. Scio gabellam iustam esse si cum proportione non solum vasallorum inter se, sed etiam absolutè ad vires Regni: rogo, an gabella excedens octauam partem rei licita sit? Porro videtur illicita propter l. ex præstatione, C. de vectig. At si adsint reliqua requisita, prædictam legem non obstare existimo, tum quia non obligat nisi in Regnis nunc Imperatori subiectis, ut docet Suarius de leg. lib. 5. c. 16. n. 5. tum quia per Suar. contrarium vsus fuit abrogata.

20. An tributum laicis imponendum publicè etiam exigat utilitatem? Exigit planè. Ob publicam utilitatem, & necessitatem

- Tolet. fitatem communem imponendum est, auctore *Turriano* 2. tom. 2. d. 44. dub. 1. & 2. Publicam autem necessitatem hic dixero laxiorem futuram, quam de gabellis Clero imponendis dixi. Necessitas Regis publica necessitas vocatur; quia in perniciem totius Regni vergit: etiam si in illam sua sit culpa redactus, ob ludum, largitiones immoderatas, bella iniusta, &c. Monet *Lessius* lib. 2. cap. 33. dub. 6. num. 48. hisce in casibus debere Reges à prodigalitate, & sumptibus peram necessariis abstinere.
- Vasq. 21. An publica necessitas dicenda sit, Regem aliis in Regni patrimonio sui defatigari? Quis abneget (inquit *Vasquez de Restit. c. 6. §. 3. dub. 1. n. 7.*) bonum esse nobis inimicos nostris sumptibus alibi profigari, aut saltem detineri: & nos interim parte potiri?
- Saa. 22. Deputati ad exigendam gabellam possunt ne cum pauperibus dissimulare? Afferit *Saa* dissimulare posse, quando non habent unde solvant.
- Tolet. 23. Pradium Ecclesia tenetur ad solvendum vectigal? Tenetur ad onus sibi perpetuò annexum, priusquam ad Ecclesiam veniret, nisi alicubi aliud sit in usu, ut in Italia. Ita *Toletus*.
- Molin. 24. Ex contractibus ex dolo nullis debetur ne gabella? Deberi *Molina* docet.
- Vasq. 25. Debent ne Mendicantium bona? Exempta planè ab omni exactione non solum bona, sed & coloni, arrendatarii, & negotiorum gestores ex *Pio V.*
- Vasq. 26. Quando antiqua tributa, aut patrimonium sibi assignatum Regi non sufficiunt, potest ne nova tributa imponere? Afferit posse; quia Rex, vel supremus Princeps habet ius assignandi iustam pecuniæ summam quæ regie dignitati, & Regno administrando sufficiat, unde potest imponere nova tributa, vel antiqua augere.
- Vasq. 27. Quid si Rex sua culpa in egestatem incidisset? Afferit *Vasquez* posse iusto tributum imponere; quia non est ex viti Regni Regem esse inopem.
- Molin. 28. In dubio negatio circa iustitiam tributorum, que de nouo imponuntur debet ne solvere? In conscientia non debere *Molina* afferit.
- Suar. 29. Qui imponunt gabellas super rebus que emuntur non ad negotiationem, sed ad usus vite necessarios, incidunt ne in excommunicationem Bullæ Cœnæ? Negatiuè respondeo cum *Suarrio*; quia hæ gabellæ non sunt iniustæ, (ut dixi) cum illis quantum fieri potest, seruetur æ qualitas.

30. *Cerò scio non impendi gabellam in rem, ob quam imposta*
teueor ne adhuc soluere? Non teneri affirmat Fillucius.
31. *Tenentur ne ad gabellam poenam soluentes: Non teneri*
dem Fillucius docet. Affirmo teneri, quando in conscientia
eorum id relinqueretur.

EXAMEN VI.

De statu seculari circa materiam de Iudice,
Teste, Reo, &c.

CAPVT PRIMVM.

De Iudice.

1. **P**otesť ne Iudex sine competenti potestate iudicare? Equidem competens potestas in iudice requiritur. Ideo v'surpatione iudicij omnes illi peccant, qui iudicant eum, qui non est vel absolute eorum subditus, vel non in iis causis, in quibus eum iudicant. Que quidem v'surpatione iudicij ex suo genere mortale peccatum est.
2. *Impedit ne excommunicatio iudicium? Non, nisi denunciata sit, vel ex publica Clerici percussione procedat.*
3. *Crimen quos ipso iure priuat titulo, annullat ne iudicium? Non, dum priuatio ea occulta sit.*
4. *Valida ne sunt acta à iudice habente titulum coloratum? Ita quidem. Nec tantum id verum puto de iudice ordinario, verum etiam de delegato.*
5. *An iudicia per tyrannidem nulla reddantur? Minimè; peccat tamen tyrannus v'surpando sibi iudicium. Monuerim sermonem esse de tyranno quoad v'surpationem potestatis, non quoad v'sum tantum regiminis.*
6. *Reum legitime ^{convictum} rogatum priuata scientia iudex nouit innocentem: potest ne eum morti admittere? Tentandæ omnes viæ, vt eum liberet. Quod si non sufficiat, ex duplici sententia, altera asserente, quod condemnare possit: altera, quod non possit, sequi potest quam maluerit, v'tranque enim probabilem iudico.*
7. *Quid in praxi? Ea ineunda ratio erit, vt si iudici magno damno sit, officio esse priuatum, non teneatur deponere, sed condemnare possit, si modò ante superiorem iudicem adcat, & protestetur de innocentia; si verò non magnum incommodum*